250-lecie Konfederacji Barskiej. Uroczystości w Ciechanowcu

Jerzy Leszczyński, Marszałek Województwa Podlaskiego w sobotę 3 lutego wziął udział w uroczystościach jubileuszu wybuchu Konfederacji Barskiej połączonej z odsłonięciem pamiątkowej tablicy poświęconej Kazimierzowi Pułaskiemu i sesji naukowej zorganizowanej przez Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu.

Uroczystości rozpoczęły się o godzinie 12.00 w kościele pw. Trójcy Świętej, gdzie sprawowana została Msza święta dla Bractw Kurkowych z regionu i całej Polski. Eucharystię koncelebrował Biskup Drohiczyński Tadeusz Pikus i Biskup Łomżyński Janusz Stepnowski. Bp Tadeusz Pikus w czasie mszy podkreślił rolę „Ojczyzny w sercu każdego z nas".

Konfederacja barska przez niektórych uważana jest za pierwsze polskie powstanie narodowe, później wykorzystane przez państwa ościenne jako pretekst do pierwszego rozbioru Polski. Marszałek Jerzy Leszczyński podkreślił, że sobotnie uroczystości w Ciechanowcu wspaniale wpisują się w rok obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę.

Po uroczystej mszy nastąpiło uroczyste odsłonięcie tablicy poświęconej Kazimierzowi Pułaskiemu (ufundowanej przez Bractwo Kurkowe z Ciechanowca), jednemu z twórców konfederacji barskiej, powszechnie znanemu jako bohatera Stanów Zjednoczonych w wojnie o niepodległość, ale wcześniej związanego z ziemią łomżyńską. Przypomnijmy, że Kazimierz Pułaski był w latach 1768-1772 jednym z dowódców konfederacji barskiej, został marszałkiem ziemi łomżyńskiej. Przez 2 tygodnie w 1768 bronił się w warownym klasztorze w Berdyczowie przed atakami armii rosyjskiej. Skapitulował, został wypuszczony po przyrzeczeniu porzucenia konfederacji. Już niedługo jednak ogłosił, że został do tego zmuszony siłą i będzie walczyć do ostatniej kropli krwi. Dowodził z Józefem Pułaskim w bitwie pod Orzechowem stoczonej 3 listopada 1768 roku przeciw armii rosyjskiej pod dowództwem Aleksandra Suworowa.

W Muzeum Rolnictwa odbyła się także konferencja Kazimierz Pułaski – 250-lecie konfederacji barskiej. Program konferencji:

- Adam Czesław Dobroński „Konfederacja barska w historiografii polskiej."

- Karol Kucharski „Z konfederackich okopów na cokoły? Jak powstała legenda Kazimierza Pułaskiego."

- Norbert Tomaszewski „Konfederacja barska na pograniczu podlasko-mazowieckim."

- Zbigniew Romaniuk „Ślady konfederacji barskiej na ziemi bielskiej."

- Eryk Kotkowicz „Rodzina Starzeńskich wobec konfederacji barskiej."

- Jan Litwińczuk, Bitwa pod Olmontami (17 lipca 1769 r.).

Organizatorem uroczystości jest Łomżyńsko Drohickie Bractwo Kurkowe Towarzystwo Strzeleckie w Ciechanowcu. Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego był

współorganizatorem tego wydarzenia.

Konfederacja barska (1768–1772) – zbrojny związek szlachty polskiej, utworzony w Barze na Podolu 29 lutego 1768 roku z zaprzysiężeniem aktu założycielskiego w obronie wiary katolickiej i niepodległości Rzeczypospolitej, skierowany przeciwko: kurateli Imperium Rosyjskiego, królowi Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu i popierającym go wojskom rosyjskim. Celem konfederacji było zniesienie ustaw narzuconych przez Rosję, a zwłaszcza tych dających równouprawnienie innowiercom.

Przez niektórych historyków uważana jest za pierwsze polskie powstanie narodowe.

Ogólną nazwą konfederacji barskiej określa się 66 lokalnych konfederacji Korony i Litwy. Przedstawiciele tych 66 cząstkowych związków tworzyli zorganizowany pod koniec października 1769 roku naczelny organ władzy zwany Generalnością.

W walkach po stronie konfederatów udział wzięło do 100 tysięcy ludzi. Stoczono około 500 potyczek. Straty poniesione w konfederacji barskiej król Stanisław August Poniatowski w mowie sejmowej 29 sierpnia 1776 ocenił na 60 tysięcy. Po jej upadku na Sybir zesłano według szacunków samego posła rosyjskiego Nikołaja Repnina ponad 14 tys. konfederatów, resztę przymusowo wcielono do armii rosyjskiej. Rosjanie utworzyli obozy przejściowe dla jeńców konfederackich na warszawskiej Pradze i w Połonnem na Ukrainie, skąd byli oni transportowani etapami do Kijowa, Smoleńska, Orła, Tuły, do Kazania i Tobolska. Niestety nikt nie wie, ilu ludzi zginęło.

Propaganda państw ościennych starała się wykorzystać konfederację jako jeden z pretekstów do I rozbioru Polski w 1772 roku.

Rys historyczny na podst. Wikipedii